

Lista 1

1) Niech $\Omega = \{1, \dots, n\}$ będzie wyposażone w jednostajną miarę prawdopodobieństwa, tzn. zachodzi $P(i) = \frac{1}{n}$ dla wszystkich $i \in \Omega$.

- (a) pokaż że w przypadku gdy n jest liczbą pierwszą, jedyne możliwe pary (A, B) niezależnych zdarzeń w Ω to pary gdzie albo A albo B są pustym zbiorem $\emptyset$ bądź zbiorem Ω .
- (b) Wypisz wszystkie pary niezależnych zdarzeń dla $n = 4$.

2) Urna zawiera białe kule ponumerowane od 1 do 15 i czarne kule również ponumerowane od 1 do 15. Załóżmy że losujesz 4 kule bez zwracania. Zdefiniuj odpowiednią przestrzeń prawdopodobieństwa dla tego schematu losowania. Jakie jest prawdopodobieństwo że

- (a) nie ma dwóch kul które mają ten sam numer?
- (b) otrzymano dokładnie dwie kule które mają ten sam numer?
- (c) otrzymano dwie pary kul o tym samym numerze?

3) Rodzina ma 3 dzieci, każde z nich to chłopiec bądź dziewczynka z prawdopodobieństwem $\frac{1}{2}$. Niech $A =$ “wśród dzieci jest co najwyżej 1 dziewczynka” $B =$ “w tej rodzinie są dzieci obu płci.”

- (a) Czy A i B są niezależne?
- (b) Czy uprzednio zdefiniowane A i B są niezależne jeśli rodzina ma 4 dzieci?
- (c) Małżonkowie decydują że będą starać się o kolejne dzieci dopóki nie będą mieć dzieci obu płci. Ignorując możliwość ciąży mnogich i zakładając że każda próba jest niezależna i kończy się albo urodzeniem chłopca albo dziewczynki z prawdopodobieństwem $\frac{1}{2}$, jaka jest wartość oczekiwana liczby dzieci którą to małżeństwo będzie mieć?

4) Niech $\Omega = \{a, b, c, d\}$ będzie wyposażone w jednostajną miarę prawdopodobieństwa tzn. $P(i) = \frac{1}{4}$ dla każdego $i \in \Omega$. Niech Ω^* będzie zbiorem wszystkich zmiennych losowych X na Ω o własności że $X \in \{1, 2, 3, 4\}$, tzn. $X(\omega)$ ma wartości wyłącznie w zbiorze $\{1, 2, 3, 4\}$. Wyposaż Ω^* w jednostajną miarę prawdopodobieństwa P^* , tzn. $P^*(j) = \frac{1}{|\Omega^*|}$ gdzie $j \in \Omega^*$ i $|\Omega^*|$ oznacza moc zbioru Ω^* . Jakie jest prawdopodobieństwo, że dwie losowo wybrane zmienne losowe X oraz Y z Ω^* są niezależne?

5) Niech G będzie grafem losowym składającym się z n wierzchołków, gdzie krawędzie między parami wierzchołków (i, j) są niezależnie generowane z prawdopodobieństwem $\frac{c}{n}$ gdzie c jest dodatnią stałą > 0 . Równoważnie G można interpretować jako element z przestrzeni prawdopodobieństwa Ω , której elementami są grafy z n wierzchołkami i dowolny graf z m krawędziami ma prawdopodobieństwo $P(G) = \left(\frac{c}{n}\right)^m \left(1 - \frac{c}{n}\right)^{\binom{n}{2} - m}$.

- (a) Oblicz oczekiwaną ilość trójkątów w G . (trójkątem w G nazywamy dowolny zbiór trzech wierzchołków (i, j, k) taki że istnieje krawędź między (i, j) , (j, k) oraz (k, i) - trójkąty są inaczej nazywane grafami pełnymi stopnia 3)
- (b) Niech K_4 będzie grafem pełnym stopnia 4, tzn. zbiorem 4 wierzchołków gdzie pomiędzy każdą parą wierzchołków istnieje krawędź. Pokaż, że prawdopodobieństwo odnalezienia K_4 w G dąży do zera gdy $n \rightarrow \infty$ (Podpowiedź: użyj nierówności Markowa)

6)

- (a) Czy możemy mieć zmienną losową o wartości oczekiwanej $\mathbb{E}X = 3$ oraz $\mathbb{E}X^2 = 8$?
- (b) Czy można skonstruować zmienną losową o wartości oczekiwanej $\mathbb{E}X = 3$ oraz $\mathbb{E}X^2 = 9$?
- (c) Załóżmy, że dla zmiennej losowej X mamy $P(X \in \{1, 2, 3\}) = 1$ oraz $\mathbb{E}X = 2.5$. Jakie są najmniejsze i największe możliwe wartości wariancji zmiennej losowej X ?
- (d) Zmienna losowa ma rozkład $P(X = x) = \frac{x}{15}$ dla $x = 1, 2, 3, 4, 5$, i 0 poza tym. Znajdź wartość oczekiwaną i wariancję zmiennej losowej X .

7)

- (a) Załóżmy że X i Y są niezależnymi zmiennymi losowymi z wartościami oczekiwanymi $\mathbb{E}X = 1, \mathbb{E}Y = 2$ oraz wariancjami $\text{var}(X) = 3$ i $\text{var}(Y) = 1$. Znajdź średnią i wariancję zmiennej losowej $Z = 3X + 4Y - 5$.
- (b) Niech X będzie zmienną losową o rozkładzie jednostajnym w przedziale $[0, a]$. Znajdź funkcję dystrybuanty oraz gęstość zmiennej losowej $Y = X^2$.
- (c) Niech X będzie absolutnie ciągłą zmienną losową ze ściśle monotonicznie rosnącą funkcją dystrybuanty $F(z)$. Pokaż, że zmienna losowa $Y = F(X)$ ma rozkład jednostajny $U([0, 1])$.

8) Załóż, że $X_1, \dots, X_n$ są niezależne i o identycznym rozkładzie (iid) i mają funkcję dystrybuanty $F(x)$. Znajdź funkcję dystrybuanty następujących zmiennych losowych:

- (a) $Y_n = \max\{X_1, \dots, X_n\}$ oraz
- (b) $Z_n = \min\{X_1, \dots, X_n\}$.
- (c) Oblicz Y_n oraz Z_n dla przypadku szczególnego, gdy $F(x) = 1 - e^{-\lambda x}$ dla $x \geq 0$ (i $F(x) = 0$ dla $x < 0$), $\lambda > 0$ i pokaż, że zmienna losowa $Y_n - (\frac{1}{\lambda}) \ln n$ zbiega według rozkładu gdy $n \rightarrow \infty$ do zmiennej losowej Y^* która ma funkcję dystrybuanty $G(z) = e^{-e^{-\lambda z}}$ (rozkład Gumbela), $z \in \mathbb{R}$.
- (d) Oblicz Y_n oraz Z_n dla przypadku szczególnego, gdy zmienne losowe $X_i \sim U([0, 1])$, to jest mają rozkład jednostajny na przedziale $[0, 1]$.

9)

- (a) Załóż że X jest zmienną losową o rozkładzie jednostajnym na $(0, 1)$ i $Y = X$. Znajdź funkcję wspólnej dystrybuanty $F(x, y) = P(X \leq x, Y \leq y)$ zmiennych losowych X oraz Y
- (b) Załóż że X i Y mają wspólną funkcję gęstości $f(x, y) = 6y$ dla $x > 0, y > 0$ i $x + y < 1$, ($f(x, y) = 0$ w przeciwnym wypadku). Znajdź gęstości brzegowe zmiennych losowych X oraz Y .
- (c) Niech X będzie zmienną losową o wartości oczekiwanej $\mathbb{E}X = 2$ oraz wariancji $\text{var}(X) = 3$. Niech $Y = aX + b$. Znajdź wartości a i b takie że $\mathbb{E}Y = 0$ oraz $\text{var}(Y) = 1$.

10) 10 osób wsiada do windy na pierwszym piętrze siedmiopiętrowego budynku. Każda z nich wysiada na jednym z sześciu pięter powyżej wybranych losowo. Jaka jest oczekiwana liczba zatrzymań windy podczas jej podróży do góry? Uogólnij rezultat do k -piętrowego budynku z $k \geq 2$. Oszacuj wartość pięter k_0 że prawdopodobieństwo że winda zatrzyma się dokładnie 10 razy jest większa od 0.9 dla wszystkich $k \geq k_0$.